

20 459

Wijziging van de Algemeene Bijstandswet, inzake de bijstandsverlening aan vreemdelingen

VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID¹

Vastgesteld 9 oktober 1990

De leden van de **P.v.d.A.**-fractie waren geneigd om in hoofdlijnen in te stemmen met wetsvoorstel 20 459. Wel merkten zij op dat zij in eerste aanleg een sterke voorkeur hadden voor verificatie van de rechtmatigheid van verblijf via de bevolkingsadministratie boven verificatie bij het hoofd van de plaatselijke politie. Zij erkenden echter het feitelijk gegeven dat de huidige bevolkingsadministratie hierop (nog) niet ingesteld is. Zij meenden overigens te weten dat voor de WSW-toetreding wel het criterium van ingeschreven staan in het bevolkingsregister geldt. Bij de leden van de **P.v.d.A.**-fractie was na lezing van de voorafgaande stukken nog een aantal onduidelijkheden blijven bestaan. Zij wensten op de volgende punten een nadere opheldering:

1. Zij wilden graag vernemen of de aangebrachte driedeling (a. artikel 1 ABW b) artikel 84 leden 1 t/m 3 ABW en c) artikel 84, leden 4 en 5 ABW) in alle gevallen steeds in toereikende mate onderscheidend is of dat er toch categorieën van vreemdelingen overblijven die tussen de situatie onder b) en c) zweven. Zij hadden begrepen dat de «feitelijke ongemoeiden», die door capaciteitsproblemen bij de vreemdelingenpolitie niet uitgezet worden, als illegalen beschouwd worden (Handelingen II, 22 mei 1990, blz. 3861). In hetzelfde Tweede Kamerdebat repte de staatssecretaris over de «verblijfsrechtelijke positie van afgewezen asielzoekers, die niet verwijderd kunnen worden» (Handelingen II, blz. 3859). Is de veronderstelling van deze leden juist dat deze niet-verwijderde «asielzoekers in de ABW gerekend worden tot de categorie die valt onder artikel 84, leden 1 t/m 3?

De leden van de fractie van het **C.D.A.** sloten zich bij deze vragen aan. Ook zij waren van mening dat de gehanteerde definities voor een ieder duidelijk moeten zijn geformuleerd.

2. In het verlonge van de vorige vraag stelden de leden van de fractie van de **P.v.d.A.** de vraag of er voor het hoofd van de plaatselijke politie toch enige beleidsmarge resteert inzake het al dan niet afgeven van verklaringen zoals bedoeld in artikel 84 lid 1. Zij meenden dit te kunnen concluderen uit de volgende uitspraak van de staatssecretaris: «Nogmaals, dit geldt alleen in situaties waarin onduidelijkheid kan bestaan over het illegaal of legaal zijn en de Vreemdelingendienst deze

¹ Samenstelling:

Franssen (CDA), voorzitter, Bos-Beernink (CDA), Van der Meulen (CDA), Jaarsma-Buijserd (PvdA), Klaassens-Postema (PvdA), Van de Zandschulp (PvdA), Heijmans (VVD), Vönhoff-Luijendijk (VVD), Gelderblom-Lankhout (D66), Mw. Bolding (Groen Links), Barendregt (SGP), Schuurman (RPF) en Van der Jagt (GPV).
* Het vorige stuk is verschenen onder nr. 218 van vergaderjaar 1989-1990.

onduidelijkheid laat voortbestaan.» (Handelingen II, pag. 3866, 1e kolom). Zij deelden in dat geval de mening van de staatssecretaris dat het een «normale zaak» moet zijn dat beroep ingesteld kan worden tegen een weigering van een verklaring, als bedoeld in artikel 84 lid 1. Kan nadere informatie verschaft worden op welke wijze een dergelijk beroep mogelijk is? Zou een dergelijke beroepsmogelijkheid niet in de wet zelf opgenomen dienen te worden?

3. Kan het kabinet nadere informatie verschaffen over de stand van zaken met betrekking tot de voorgenomen wijziging van artikel 45 Voorschrift Vreemdelingen, ervan uitgaande dat de wijziging van dit voorschrift «parallel dient te lopen met de inwerkingtreding van het onderhavige wetsvoorstel»? (Nota naar aanleiding van het Eindverslag Tweede Kamer, blz. 7). De aan het woord zijnde leden veronderstelden dat thans reeds een (concept)tekst tot wijziging van artikel 45 Voorschrift Vreemdelingen overgelegd kan worden, mede gezien een eerder verzoek van de staatssecretaris aan de Eerste Kamer om het wetsvoorstel reeds vóór 1 oktober te behandelen, opdat het per 1 januari 1991 in werking zou kunnen treden. Mag voorts aangenomen worden dat de hoofden van plaatselijke politie een heldere instructie krijgen om altijd en terstond (b.v. binnen één week) een verklaring af te geven indien er geen bevel tot verwijdering is, c.q. schorsing van de uitvoering is verleend (cfr artikel 11 Europees Verdrag sociale en medische bijstand). Wat gebeurt er als het hoofd van de plaatselijke politie een dergelijke verklaring niet (tijdig) afgeeft vanwege overbelasting, onkunde of nalatigheid?

Verdient het misschien aanbeveling om in een dergelijke situatie aan B en W de bevoegdheid te verlenen om toch bijstand te verlenen of een voorschot daarop de bevoegdheid en zulks eventueel vast te leggen in een AMvB ex artikel 84, lid 3?

Zou dat niet verkieslijker zijn boven een procedure van «actie uit onrechtmatige daad» (artikel 1401 B.W.), gezien tijd, kosten en moeite, een overbelaste rechterlijke macht en gezien het recente wetje concentratie-korte-gedingen?

4. Volgens de nota naar aanleiding van het Eindverslag Tweede Kamer, blz. 4 ontvangt de vreemdeling zelf geen afschrift van een verklaring ex artikel 84, lid 1. Naar de mening van de leden van de P.v.d.A.-fractie zou betrokkene (of diens advocaat) recht moeten hebben op een afschrift als de overheid iets over hem of haar verklaart. De vreemdeling (of diens advocaat) zou toch een eventuele onjuistheid van de inhoud van die verklaring moeten kunnen aanvechten, zo veronderstelden zij. Mag aangenomen worden dat op grond van de Wet Openbaarheid Bestuur reeds inzage in de tekst van de verklaring gevraagd kan worden? Is het om bovenstaande redenen niet verkieslijker om aan betrokkene (of diens advocaat) steeds een kopie van de verklaring te verstrekken?

5. Kan de staatssecretaris nog eens duidelijk uiteenzetten wat de betekenis is van artikel 84 lid 3 en in welke situaties de staatssecretaris eventueel gebruik wil maken van de gecreëerde mogelijkheid om bij AMvB nadere regels te stellen?

De aan het woord zijnde leden waren in verwarring geraakt door uiteenlopende uitspraken van de staatssecretaris hierover tijdens het Tweede Kamerdebat van 22 mei j.l. In eerste termijn zei de staatssecretaris dat deze mogelijkheid «uitdrukkelijk (is) bedoeld om bepaalde groepen gedoogde vreemdelingen onder de rechtsplicht tot bijstandsverlening te kunnen brengen zoals bedoeld in artikel 1, derde lid van de wet.» Als tweede mogelijkheid noemde de staatssecretaris (als «ultimum remedium») de mogelijkheid om te voorkomen dat een voorliggende voorziening moet worden gecreëerd, b.v. een voorziening binnen de

bijstand als alternatief voor de eerdere bed-bad-broodregeling voor Tamils (Handelingen II, blz. 3859).

Op grond van de eerstgenoemde, als «uitdrukkelijk» betitelde, bedoeling meenden deze leden te kunnen verwachten dat er spoedig een AMvB zou komen die b.v. voor vreemdelingen afkomstig uit een staat die partij is bij het Europees Verdrag inzake Sociale en Medische Bijstand, de kan-bepaling materieel zou omzetten in een moet-bepaling. In tweede termijn verklaarde de staatssecretaris echter dat uitvaardiging van een AMvB op dit moment slechts als inhoud zou kunnen hebben: «nadere regels: geen» (Handelingen II, blz. 3867, 1e kolom). Deze leden hadden de indruk dat de in eerste termijn als eerste en uitdrukkelijke bedoeling geformuleerde reden tot uitvaardiging van een AMvB ex artikel 84 lid 3 in de tweede termijn van het Tweede Kamerdebat van tafel is verdwenen. Is die indruk juist?

De voorzitter van de commissie,
Franssen

De griffier van de commissie,
Dijkstra-Liesveld